

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Рада молодих вчених

Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених

до 95-річчя Мелітопольського державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького

**СУЧАСНА НАУКА:
ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Матеріали Всеукраїнської Internet-конференції
(14-18 травня 2018 р.)

Мелітополь, 2018 р.

УДК 378.4:001.89(477.64 – 21) МДПУ
ББК 74.58 (4.УКР- 4. ЗАП. – 2 МЕЛ)
3 41

Рекомендовано до друку Вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № 15 від 25 червня 2018 р.)

РЕДАКЦІЙНО-ВИДАВНИЧА РАДА

Голова – Москальова Л. Ю., доктор педагогічних наук, професор
Заступники голови – Прокоф'єва О. О., кандидат психологічних наук,
доцент
Чорна В. В., кандидат педагогічних наук

Члени редакційно-видавничої ради:

- Антоненко О.М.** – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри інструментального виконавства та музичного мистецтва естради Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь
- Барбашова І.А.** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки Бердянського державного педагогічного університету, м. Бердянськ.
- Гурова Т. Ю.** – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри англійської філології та методики викладання англійської мови Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь
- Жуков О.В.** – доктор біологічних наук, професор кафедри зоології та екології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.
- Йоркіна Н. В.** – кандидат біологічних наук, асистент кафедри екології та зоології Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь
- Колоніна Л. Г.** – магістр мистецтвознавства кафедри теорії і методики музичної освіти та хореографії Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь
- Курносова К. В.** – магістр педагогічної освіти, викладач-стажист кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь
- Луньов В.Є.** – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної і медичної психології Національного медичного університету імені О. О. Богомольца, м. Київ.
- Морозова І. Б.** – доктор філологічних наук, професор кафедри граматики англійської мови Одеського національного університету імені І. І. Мечнікова, м. Одеса.
- Мартинюк А.К.** – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри мистецьких дисциплін і методик навчання ДВНЗ Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди, м. Переяслав-Хмельницький.
- Ніколаєвич О. В.** – магістр економічних наук, асистент кафедри економіки Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь
- Сапун Т. О.** – магістр географічних наук, викладач-стажист кафедри фізичної географії і геології Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь
- Царькова О. В.** – доктор психологічних наук, доцент кафедри психології Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь

Яковенко І. О. – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь

Відповідальні за випуск:

Курносова К. В. – магістр педагогічної освіти, викладач-стажист кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь

Сучасна наука та перспективи : Матеріали Всеукраїнської Internet-конференції молодих вчених (14-18 травня 2018 р.) / за заг. ред. д-ра пед. наук, проф. Москальової Л. Ю. – Мелітополь, 2018. – 271 с.

Висвітлюються погляди молодих науковців щодо сучасної наукової картини світу в аналізі гуманітарних, соціальних, природничих та технічних наук. Матеріали збірника відображають наукові пошуки студентів, магістрантів та молодих вчених.

Редакція не несе відповідальності за наукову коректність текстів і не завжди поділяє думки їх авторів.

©Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

ЗМІСТ

<i>Ахтирська К. Р., Варіна Г. Б.</i> Психологічні особливості виникнення маніпулятивних патернів поведінки у дитини молодшого шкільного віку.....	9
<i>Бердова С. Ю., Передерій Д. М.</i> Раціональне використання та охорона геологічного середовища в Запорізькій області внаслідок впливу видобувної промисловості.....	14
<i>Блищик М. В.</i> Проблеми геоecологічного забруднення Безіменного озера села Чернянка Херсонської області.....	19
<i>Бобошко В. В., Работа Т. О.</i> Психогігієна “професійного вигорання” медичних працівників.....	22
<i>Варіна Г. Б.</i> Життєстійкість особистості як чинник психологічного благополуччя майбутніх психологів.....	28
<i>Гавриленко К.Р.</i> Особливості розумово-естетичного виховання молодших школярів у спадщині В. О. Сухомлинського.....	35
<i>Гаврилюк О. Д.</i> Огляд компетентностей майбутніх бакалаврів статистики.....	39
<i>Гавриш І. Ю.</i> Екологічні проблеми міста Мелітополь.....	43
<i>Ганзіна Я. Д., Варіна Г. Б.</i> Психологічні детермінанти впливу мікроклімату в родині на психологічне благополуччя дитини.....	46
<i>Герасимова К. В., Шевченко С. В.</i> Психолого-педагогічні умови формування емоційної стійкості студентів.....	53
<i>Глоба С. А., Христова О. Ф.</i> Особливості навчання англійської мови дітей з вадами слуху.....	56
<i>Гніпель Д. І., Царькова О. В.</i> Психологічні засади самоактуалізації майбутніх психологів як умови розвитку професійних здібностей.....	60
<i>Горбань Д. Д., Махонько Ю. О.</i> Показники мікроциркуляції крові при впливі доксорубіцину та вітамінних препаратів.....	63

<i>Горбачова А. С.</i> Співвідношення психіки з позиції навколишнього світу і фізіології людини.....	67
<i>Грибачова Г. О.</i> Маніпуляція: небезпечні наслідки невинного обману.....	71
<i>Дашковська Я. В., Кучина К. О.</i> Вольова готовність дітей дошкільного віку до навчання в школі.....	74
<i>Драганова А. Ю.</i> Особливості виховання дітей молодшого шкільного віку засобами родинних традицій.....	77
<i>Дубовік А. О., Титаренко О. І.</i> Використання методів арт-терапії у роботі з підлітками.....	80
<i>Єремко К. О., Варіна Г. Б.</i> Психологічні особливості прояву депривації в період підліткової кризи.....	86
<i>Єрмак Ю. І., Чернов М.</i> Розвиток професійної мобільності педагогів в умовах освітніх змін.....	94
<i>Єрьоміна М. С.</i> Розвиток нетрадиційних форм організації навчання у сучасній початковій школі.....	96
<i>Жук Д. В.</i> Комплексний вплив природних та антропогенних чинників на геоекологічний стан ґрунтів Волноваського району Донецької області.....	102
<i>Заколотюк В.Г., Царькова О.В.</i> Психологічні особливості сенсожиттєвих орієнтацій жінок з різними типами гендерної ідентичності.....	105
<i>Коваль Р. В., Курносова К. В.</i> Виховання відповідального ставлення дошкільників до власного здоров'я.....	108
<i>Колісник О. В.</i> Особливості правового виховання дітей дошкільного віку в умовах роботи ДНЗ.....	111
<i>Кожасєва А. С.</i> Ресурсний потенціал Криворізького залізорудного басейну.....	116
<i>Куліш Т. С.</i> Комахи-шкідники лісових біоценозів Токмацького району.....	120
<i>Курносова К. В.</i> Розвиток ідеї морального виховання дітей на сучасному етапі національного відродження України.....	123

<i>Кучеренко Ю. О.</i> Шумове забруднення та його джерела (на прикладі міста Мелітополь).....	127
<i>Крамаренко Є. О., Чорна В. В.</i> Урок у системі особистісно-орієнтованого навчання.....	130
<i>Лазарева Т. П.</i> Как поднять престижность профессии мастера декоративного искусства.....	134
<i>Луцинос А. О.</i> Особливості правового виховання дітей дошкільного віку в умовах роботи ДНЗ.....	138
<i>Макаренко О. І.</i> Розвиток творчої активності у дітей старшого дошкільного віку засобами зображувальної діяльності.....	143
<i>Маракасова К. А., Титаренко О. І.</i> Особливості формування характеру у підлітковому віці.....	147
<i>Мірзосєва А. Т., Пюрко О. Є.</i> Вплив гетероауксину на ріст та розвиток насінини Brassica Oleracea.....	151
<i>Нечипась О. С.</i> Варіабільність серцевого ритму у студентів 17-21 років.....	154
<i>Носкова М. В.</i> Формування потреби у підготовці викладачів дистанційного навчання в Україні.....	158
<i>Нуждак С. В., Антонюк М. С.</i> Забезпеченість загальноосвітніх навчальних закладів комп'ютерною технікою, як передумова реформи нової української школи.....	162
<i>Опашко Г. І.</i> Геоєкологічні проблеми острова Хортиця.....	167
<i>Погрібна А. В.</i> Ігрова діяльність як засіб соціалізації дітей старшого дошкільного віку.....	170
<i>Пономаренко В. В., Царькова О. В.</i> Психологічний супровід емпатично-толерантного ставлення шкільного колективу батьків до дітей з психофізичними порушеннями.....	177
<i>Попова Ю.В., Прокоф'єва О. А.</i> Життєве та професійне самовизначення в юнацькому віці.....	182

<i>Попельнюх О. І.</i> Андрагогіка як педагогічна наука в системі гуманітарної освіти: сучасний стан і перспективи.....	185
<i>Пороник В. А., Кучина К. О.</i> Особливості емоційних реакцій молодших школярів.....	188
<i>Пюрко В. Є., Мальцева І. А.</i> Захисно-адаптаційні реакції галофільних рослин Північно-західного Приазов'я.....	192
<i>Самойлова М. М.</i> Еколого-соціальні проблеми Бердянського регіону.....	196
<i>Сапун Т. О., Шелудько О. М.</i> Загальна характеристика покладів лікувальних грязей озера Велике міста Бердянськ.....	201
<i>Сердюк К. В., Курносова К. В.</i> Вплив гри на виховання дітей старшого дошкільного віку.....	206
<i>Степанькова С., Курносова К. В.</i> Всесторонній розвиток дітей старшого дошкільного віку в сюжетно рольових іграх.....	210
<i>Смірнов Б. І.</i> Особливості формування самооцінки підлітків.....	214
<i>Стечкевич О. О., Стечкевич Л. К.</i> Інтернет-сервіси як компонент підвищення кваліфікації педагогів.....	218
<i>Сухарєва Є. М., Аносова Д. І.</i> Психологічні детермінанти стресостійкості особистості майбутнього вчителя.....	222
<i>Тиха М.А.</i> Дидактична гра як одна з форм формування особистості.....	229
<i>Фантаз А. М., Прокоф'єва О. О.</i> Формування психологічних меж в онтогенезі.....	233
<i>Харо З. М.</i> Проблема важковиховуваності дітей у сучасному суспільстві.....	239
<i>Хима Х. М.</i> Формування читацької компетенції молодших школярів у просторі сім'ї.....	243
<i>Хрущ Ю. М., Балабатько Н. В., Овчинникова М. С.</i> Інноваційні тенденції розвитку туризму для людей з інвалідністю.....	247
<i>Чиркова А. С.</i> Казкотерапія як засіб психокорекції.....	252

Чорна М. Є. Архітектурно-просторове середовище міста як показник екологічного стану урбанізованих територій.....	255
Шульга О. С., Царькова О. В. Переживання почуття провини як сімейно-обумовленого стану.....	259
Юдіна Ю. Ю., Волкова В. А. Музично-естетичний розвиток дошкільників засобами фольклору.....	264
Яковійчук О. В., Майборода Д. О., Шатохіна О. В., Бугонько І. Ю. Пероксидне окиснення ліпідів у м'язовій тканині гусей за дії розчину біофлавоноїдів вівса посівного (<i>Avena Sativa</i>)	268

ГЕОЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ОСТРОВА ХОРТИЦЯ

Опашко Г. І., студентка 1 курсу природничо-географічного факультету

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

м. Мелітополь, Україна

В геотектонічному плані острів Хортиця розміщується на кристалічних структурах Південно-Приазовського мегаблоку УКЩ неподалік від Центрально-Приазовської міжблокової зони. Породи представлені метаморфізованими осадовими та вулканогенно-осадовими утвореннями які тісно взаємодіють з ультраметаморфічними комплексами основних і ультра основних порід докембрійського віку [1, с. 45]. Дані породи частково виходять на денну поверхню в північній частині острова.

Острів Хортиця є найбільшим природнім утворенням р. Дніпро. Довжина острова не перевищує 12,5 км, а ширина досягає 2 км [2, с. 156-170].

З позиції рекреаційного районування ландшафтів, острів відноситься до природоохоронних об'єктів Національного заповідника «Хортиця». На даний час заповідник існує у вигляді пам'ятки історії та культури українського народу. Заповідник виконує функцію популяризації історії українського козацтва, їх культури та побуту. Ландшафти острова часто використовуються для прогулянок, проведення культурно-пізнавальних екскурсій, з метою пасивного та активного відпочинку.

Можливості використання заповідника в якості рекреаційного ресурсу дали поштовх до створення історичних музеїв, реконструкції історичної забудови, відновлення давніх поселень [3, с. 86-87]. Для будівництва таких споруд часто проводяться роботи зі зрізування підвищених форм рельєфу, планування схилів та ін. У результаті активної діяльності людини виникають видозмінені антропогенні ландшафти, які змінюють не лише геоморфологічні форми рельєфу, але і ведуть до активізації фізико-географічних процесів.

Використання острова в якості рекреаційного об'єкта призводить до виникнення ряду екологічних проблем [4, 5]. Найбільш небезпечними з них є:

1) Забруднення території. В межах острова розміщується Хортицький мікрорайон з постійно проживаючим населенням. На острові розташовані транспортні магістралі, якими користується значний потік туристів. В літній період кількість людей збільшується, а відповідно збільшується і кількість сміття. Туристи залишають сміття на місці свого відпочинку, не дивлячись на те, що поряд знаходяться сміттєві контейнери. Розкладання твердих побутових відходів призводить до забруднення ґрунтів та підземних вод, знищення Червонокнижних видів рослин. Подолання даної проблеми потребує налагодження інфраструктуру зі збору та вивозу сміття, введення штрафних санкцій, посилення контролю за екологічним станом оточуючого середовища.

2) Вирубка дерев. При необхідності будівництва доріг чи будинків на шляху людини стоять дерева. Вирубка дерев суттєво порушує цілісність флори і фауни заповідника. Крім того, скорочення площі лісових насаджень знижує якість повітря, змінює унікальний мікроклімат. Впродовж останніх 20 років на острові було знищено близько 10 % лісових насаджень.

3) Забудова та заселення території. На острові знаходиться більше п'яти селищ в межах яких розміщено близько десяти санаторіїв, безліч ресторанів, готелі та інші забудови. У результаті появи селітебних ландшафтів змінився природний рельєф острова, знищилась частина рослинності, скоротилась кількість тварин, а географічні оболонки (атмосфера, гідросфера, літосфера) постійно забруднюються антропогенними відходами. Важливою проблемою острова є незаконне самозахоплення території з метою будівництва житлоко-комунальних структур. Дана тенденція призведе до повного знищення природи острова Хортиця.

4) Охота та рибальство. На території Хортиці та в прилеглих акваторіях заборонене рибальство та полювання. Не дивлячись на це, деяка частина населення порушує правила і використовує рибальські сітки та мисливські рушниці з метою

задоволення власних потреб. Дане порушення закону, і наслідки цих дій можуть бути катастрофічними - зникне величезна кількість риби, знищаться рідкісні види тварин, яких майже не залишилось на острові. На даний час за браконьєрство на острові передбачені жорсткі санкції, але і це не зупиняє людей.

5) Розпалювання багаття. Проблема пожежі на Хортиці – одна з найважливіших, яка загрожує знищенню природи. Степова частина України, в якій знаходиться острів, славиться своїм спекотним літом. Та навіть в самій сухій частині країни в найспекотніше літо не відбувається стільки пожеж, як в заповіднику. В першу чергу це пов'язано з тим, що відпочиваючі розпалюють вогнища, розведення яких заборонено на території острова. Причиною пожежі часто є скляні пляшки та їх уламки, які призводять до фокусування сонячного світла на поверхні сухої трави.

Аналізуючи вище викладений матеріал ми дійшли висновку, що зміна обсягу антропогенного навантаження у зв'язку з рекреаційним використанням острова Хортиця пов'язана насамперед зі збільшенням обсягів забудови земель житлового фонду, подальшим будівництвом транспортних магістралей, збільшенням пропускної можливості санаторно-оздоровчих установ, безвідповідальністю відпочиваючих, відсутністю штрафів та бажання отримати матеріальну вигоду. Отже, проблема захисту заповідника є комплексною и потребує багатогранного підходу до її вирішення з відповідним залученням значних матеріальних та соціальних ресурсів з боку як туристичного споживача, так і керівництва заповідником.

Література:

1. Тектоника Украины / [под. ред. С. С. Круглова, А. К. Цыпко]. – М. : Недра, 1988. – 254 с.; ил. – (Вып. XXXVI).
2. Північно-західне Приазов'я та узбережжя Азовського моря : геологія, геоморфологія, геолого-геоморфологічні процеси, геоекологічний стан :

монографія / [Даценко Л. М., Молодиченко В. В., Непша О. В. та ін.]. – Мелітополь: Вид-во МДПУ імені Б. Хмельницького, 2013. – 307 с.

3. Бондарець Д.С. Рекреаційні ландшафти Запорізької області [монографія] / Д.С. Бондарець, О.Ю. Дмитрук. – Київ: Видавництво «Альфа-ПК», 2013. – 196 с.

4. Довганюк П. Д. Моніторинг геологічного середовища території Запорізької області (2001-2006 рр.) / П. Д. Довганюк, Бердянськ : Бердянська ПГП КП «Південукргеологія», 2006. – 114 с.

5. Програма моніторингу довкілля Запорізької області [В.В. Головін, Н.І. Гарощук, В.Т. Коба та ін.]. – Запоріжжя: Запорізька обласна державна адміністрація, Державне управління екології та природних ресурсів в Запорізькій області, Запорізька міська рада, Комунальне науково-виробниче підприємство «Екоцентр», 2001. – 181 с.

ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

*Погрібна А.В., студентка магістратури кафедри соціальної роботи,
соціальної педагогіки та дошкільної освіти*

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького,

м. Мелітополь, Україна

За допомогою ігрової діяльності проходить поетапне входження дитини у життєвий простір, відбувається засвоєння знань про оточуючий світ та способах його пізнання, норм спілкування та цінностей. Саме у дошкільному віці дитина за допомогою гри пізнає світ людських взаємовідносин, ознайомлюється з різними видами діяльності та з соціальними ролями. Граючи будь-яку роль, дитина вчиться емоційно реагувати на придуману ситуацію, відчувати, переживати як його